

ZAŠTO TRAŽIMO ZAKONSKO PRIZNAVANJE HRVATSKOG ZNAKOVNOG JEZIKA?

25. studenog 2008. u Zagrebu, u prostorijama hotela „Dubrovnik“, održan je Okrugli stol o zakonskom priznavanju hrvatskog znakovnog jezika gluhih...

Prisustvovali su mnogi odgovorni djelatnici iz ministarstava, udruga gluhih kao i druge utjecajne osobe koje se bave problematikom gluhih i naglušnih iz Hrvatske i inozemstva.

Andrija Halec, predsjednik HSGN, u uvodnom pozdravu istaknuo je: **...nadam se da ćemo ovdje donijeti važne zaključke koji će pripomoći u bržem apliciranju Hrvatskog znakovnog jezika u hrvatskom zakonodavstvu, što je jedna od tekovina i Europske unije...**

Mirjana Juriša, prof.def., stručna suradnica Saveza i voditeljica projekta: **...naglasila je da Savez provodi kampanju za priznavanje Hrvatskog znakovnog jezika u dogovoru sa Ministarstvom obitelji, branitelja i međugeneracijske solidarnosti. Donesen je zaključak da treba formirati stručnu radnu skupinu za izradu zakona o Hrvatskom znakovnom jeziku, koju će imenovati Povjerenstvo Vlade za osobe s invaliditetom. Članovi, uz gluhe osobe kao korisnike i poznavatelje znakovnog jezika, biti će i stručnjaci sa tog područja...**

Dr.Zorislav Bobuš predsjednik SOIH-a: **...podržavam priznavanje hrvatskog znakovnog jezika...**

Anka Slonjšak, pravobraniteljica za osobe s invaliditetom: **...poduzet ćemo sve kako bi zaživio Zakon o osobnom asistentu za osobe s najtežim invaliditetom i Zakon o uporabi znakovnog jezika...**

Ljubica Lukačić, Saborska zastupnica: **...pažljivo sam slušala gotovo sva izlaganja i zaključila da sam na skupu naučila o gluhim puno stvari o kojima prije nisam znala. To će mi pomoći da se u Saboru zalažem i za prava gluhih osoba općenito...**

Zvezdana Bogdanović u ime Potpredsjednice Vlade i Ministrice MOBMS-a Jadranke Kosor, pozdravljajući skup istaknula je: **...da cijela procedura oko Kampanje teče prema dogovorenom hodogramu i mislim da je Ministarstvo učinilo prvi važan i relevantan korak u financiranju usluga tumača i prevoditelja na području cijele Hrvatske. Zasad u 11 najfrekventnijih gradova, a u sljedećoj godini ta aktivnosti biti će raspoređena i na ostale županijske udruge tako da bi svaka članica Saveza trebala imati riješen problem tumača i prevoditelja i to neovisno o vremenu donošenja zakona o znakovnom jeziku...**

Pravo na informaciju jedno je od osnovnih ljudskih prava. U kontekstu ljudskih prava podupire se kod gluhih osoba uporaba znakovnog jezika i usvajanje novih tehnologija.

Gluhim osobama nedostatak sluha smanjuje mogućnost primanja informacija, a nemogućnost ravnopravnog korištenja znakovnog jezika, njihova "materinjeg jezika", stavlja ih u položaj diskriminirane grupe u široj socijalnoj sredini.

Status znakovnog jezika u raznim državama Europe i svijeta različit je, što ovisi o razvijenosti svijesti o korisnosti tog jezika za gluhe osobe te o tome koliko je u pojedinoj zemlji znakovni jezik istražen i standardiziran. U Hrvatskoj je znakovni jezik prepoznat, ali ne i zakonom priznat.

Istraživanja lingvisti još od šezdesetih godina prošlog stoljeća ukazuju kako je znakovni jezik gluhih jednako vrijedan kao govorni jezici te da njegovo korištenje ne šteti razvoju glasovnog govora.

Priznavanjem znakovnog jezika kao prirodnog i potpunog načina komunikacije, dobiva se na kvaliteti integracije gluhih u širu socijalnu sredinu,

te im se olakšava dostupnost obrazovanju, zapošljavanju i primanju većeg broja informacija.

Sukladno europskim državama koje su ozakonile znakovni jezik (a to su npr.: Belgija, Češka, Danska, Njemačka, Slovenija, Grčka) kao i u svjetskim trendovima i preporukama Vijeća Europe, gluhe osobe u Hrvatskoj inzistiraju na:

- pravo na izbor načina komuniciranja radi najkvalitetnijeg primanja informacija
- službenom priznavanju hrvatskog znakovnog jezika
- izobrazbi tumača i instruktora znakovnog jezika
- obrazovanju gluhih uz korištenje znakovnog jezika
- pravo na slobodan izbor oralnog ili bilingvalnog obrazovnog sustava.

ŠTO JE MEĐUNARODNA KONVENCIJA UJEDINJENIH NARODA...?

Međunarodna konvencija je dogovor između država sa zakonski obavezujućom snagom za zemlje potpisnice. Konvencija o pravima osoba s invaliditetom predstavlja pomak u stavovima

spram osobama s invaliditetom, jer s aspekta medicinskog i defektološkog gledanja na invaliditet, prelazi na socijalni pristup, uz naglašavanje ljudskih prava osoba s invaliditetom. Priznaje se da im socijalne prepreke i predrasude nameću restrikcije.

KOJI JE SADRŽAJ KONVENCIJE?

Cilj Konvencije je promovirati, zaštititi i osigurati potpuno jednaka ljudska prava osobama s invaliditetom, uključujući gluhe i nagluhe osobe. U tom okviru Konvencija se bavi nekim ključnim područjima, kao što su pristupačnost u:

- zdravstvu
- obrazovanju
- zapošljavanju
- rehabilitaciji
- sudjelovanju u političkom životu
- jednakim mogućnostima i nediskriminaciji.

ZAŠTO GLUHE OSOBE TREBAJU OVU KONVENCIJU?

Odredbe o pravima koje su navedene u Univerzalnoj deklaraciji o ljudskim pravima trebale bi biti dostatne da zaštite svakoga, kad bismo živjeli u savršenom svijetu. Međutim, stvarni život poka-zuje da su danas određene kategorije ljudi u puno težoj situaciji od ostalog pučanstva. Međunarodne konvencije štite i promoviraju prava upravo takvih

grupa, Tako 650 milijuna osoba s invaliditetom, koji čine 10% svjetske populacije, nemaju iste mogućnosti kao većina društva. Te osobe imaju fizičke i socijalne prepreke, npr. na području obrazovanja, zapošljavanja, pristupa informacijama pa u zdravstvu, prijevozu, integraciji i prihvaćanju u društvo.

ŠTO KONVENCIJA ZNAČI ZA NAS GLUHE I NAGLUHE?

Konvencija o pravima osoba s invaliditetom utvrđuje naša prava i mogućnosti u nekoliko točaka. Članak 2. potvrđuje da je znakovni jezik kojim se služe gluhe osobe pravi i prirodni jezik. Članak 9. ide i dalje: pristup informacijama i komunikaciji za osobe oštećena sluha mora se osigurati stvaranjem stručnih službi profesionalnih tumača znakovnog jezika, kako bi gluhima bilo osigurano neovisno življenje. Konvencija također zahtijeva odabir najoptimalnije metode i korištenje znakovnog jezika u obrazovanju gluhe djece. Ona priznaje da gluhi imaju svoj kulturalni identitet, pa člankom 30. predlaže zaštitu tog identiteta. Dodatno tome traži pristupačnost sadržaja iz kulture - posebno televizijskih programa. Titlovanje TV-emisija važno je za osobe oštećena sluha.

+ + + + +

NA "OKRUGLOM STOLU" REKLI SU...

Gđa Jasna Bauman: *...Slovenija je 2002. prihvatila Zakon o uporabi Slovenskog znakovnog jezika u kojem se ističe da Zakon određuje tumače s pomoću kojih gluhe osobe ostvaruju pravo na uporabu znakovnog jezika. Važno je znati da troškove tumača pokrivaju državni organi...*

Sanja Tarczay, predsjednica udruge Dodir: *...traži da se u zakon uključe i gluhoslijepe osobe...*

Dr.sc.Adinda Dulčić - predstojnica poliklinike SUVAG: *...percipira verbotonalni model integracije govorom kao jedan od pristupa u izjednačavanju mogućnosti djece oštećena sluha...*

Prof. dr. sc. Sandra Bradarić-Jončić: *...o dvojezičnom obrazovanju gluhe djece kod nas i u svijetu...*

Mr. sc. Marina Milković, dala je izuzetno zanimljivo predavanje: *...što jest a što nije znakovni jezik...?*

Doc. dr. sc. Ljubica Pribanić: *...o ravnopravnosti u pristupu informacijama...*

Mr. sc. Vesna Ivasović održala je sjajno predavanje: *...o gluhima koji su dokazali da se voljom i snagom volje, uz podršku okoline, mogu jako dobro uklopiti i biti ravnopravni članovi društva...*

Mr.sc. Slavica Jelić, prof.def. iz centra Slava Raškaj: *...programi koji se sprovode u Centru prilagođavaju se novim trendovima u edukaciji djece s teškoćama u razvoju, uključujući i inkluziju. Osim toga, Centar percipira uvođenje znakovnog jezika kao izbornog predmeta za nastavnike...*

ZA KRAJ OVE TEME NAVELI BI NEKOLIKO CITATA GLUHOG PROFESORA R. CARVERA:

...Poslodavci se više zanimaju za to kako njihovi gluhi uposlenici umiju raditi, čitati i pisati, nego kako čuju i govore...

...Kohlearne implantacije kod sasvim male gluhe djece, znače povredu integriteta njihova tijela, i povredu njihovih ljudskih prava...

...Kohlearna implantacija NEĆE vratiti sluh niti gluho dijete pretvoriti u dijete koje čuje...

...Kultura gluhih znači poznavanje i prihvaćanje svog položaja te pozitivnu samosvijest...

...Uključivanje gluhe djece u redovne škole je licemjerje društvenog sustava...

...Trebamo hrabriti čujuće osoblje da se stalno služi znakovnim jezikom, bez obzira na to s kim razgovaraju...

...Nagluha djeca, ako ih potaknemo da rabe znakovni jezik, imaju veće izgleda da će uspješnije komunicirati i usvojiti zdravije mišljenje o sebi...